

Концептуальні аспекти розбудови системи управління закладами охорони здоров'я

Михайло Тодуров,

*аспірант кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: TodurovMB@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0001-9228-2708*

Заклади охорони здоров'я є організаціями діяльність яких має особливу соціальну, суспільну значимість та цінність, а метою та цілями їх функціонування є забезпечення збереження життя та здоров'я населення з наданням необхідної, своєчасної та відповідної медичної допомоги, медичного забезпечення. З огляду на це формування системи управління закладами охорони здоров'я незважаючи на дію загальних підходів, принципів, засад формування систем управління та забезпечення подальшої діяльності не може розглядатися на загальних підставах і потребує дослідження та обґрунтування теоретико-методичних засад які враховували б відмінності та особливості мети та умов діяльності медичних закладів, що забезпечить в майбутньому ефективність цих систем управління.

Обґрунтування розбудови системи управління організаціями загалом досліджено у багатьох наукових працях, дещо вужче ця проблематика представлена в аспектах вивчення розбудови системи управління закладами охорони здоров'я, таким чином залишаючи простір для проведення подальших наукових досліджень.

Досліджуючи концептуально-методологічні засади управління в першу чергу слід навести визначення одного з фундаторів наукової парадигми сучасного менеджменту П. Друкера [1] який визначив управління як особливий вид діяльності спрямований на перетворення неорганізованих людей на продуктивно працюючий колектив.

Система управління закладом охорони здоров'я в дослідженнях науковців В. Журавель та Н. Дейкун [2], визначається як відкрита складна динамічна система, що має певну специфіку та відрізняється складністю форм управління. Науковцями зазначається, що ефективність управління закладом охорони здоров'я, якість наданих медичних послуг, ефективність функціонування закладу загалом значною мірою залежить від визначеної концепції управління та тактичних заходів з її впровадження [3].

За представленими концептами система управління організацією являє собою сукупність підсистем які забезпечують управління за окремими напрямками; визначає засади вчинення управлінських дій таких як методи, засоби, функції, технології управління; визначає мету, цілі управління; виявляє ресурси, потрібне та наявне ресурсне забезпечення необхідне для реалізації прийнятих управлінських рішень та функціонування системи управління загалом; є основою розроблення механізмів зданих забезпечити реалізацію управлінського впливу [4]. Таким чином, на думку науковців системою управління є система до складу

якої входять елементи об'єднані спільною метою функціонування, діяльність якої спрямована на об'єкт управління з забезпеченням його трансформації до бажаного стану відповідно до кількісних та якісних ознак.

Сутність управління зазначається як спрямування діяльності та вектор руху в системі організації який починає діяти завдяки формуванню та впровадженню механізму управління керуючої підсистеми - керованою підсистемою [5].

Досліджуючи особливості та відмінності розбудови системи управління закладами охорони здоров'я слід зосередити увагу на тому, що головними відмінностями виступають принципи її розбудови та важливість пріоритетне значення кадрових людських ресурсів в забезпеченні ефективного функціонування та розвитку. Відповідно здійснення управлінських дій та заходів системи управління закладами охорони здоров'я повинно демонструвати значну людиноцентрованість, орієнтованість на управління розвитком персоналу як основного ресурсу який забезпечує ефективність функціонування та розвитку закладу охорони здоров'я.

Узагальнюючи праці науковців зазначимо, що загалом система управління може розглядатися як сукупність підсистем, складових, елементів, принципів, функцій, методів та інструментів які забезпечують можливість реалізації функцій управління. У зв'язку із цими особливостями ефективність системи управління залежить від рівня якості підготовки, кваліфікації кадрових ресурсів закладу та вмотивованості персоналу в реалізації своїх знань та вмінь.

Узагальнення результатів наукових досліджень дало можливість ідентифікувати та систематизувати складові та елементи системи управління організаціями – закладами охорони здоров'я, а саме: мету та цілі управління; суб'єкти об'єкти управління; принципи управління; функції управління; структуру та взаємозв'язки; механізм та методи управління; процес управління; ресурсне забезпечення системи управління; методичне, організаційне, інформаційне, нормативне, кадрове, фінансове, матеріальне та інші забезпечення які у своїй сукупності формують керуючу та керовану підсистеми управління взаємодію та цілеспрямоване функціонування яких забезпечує можливість здійснення управлінських дій прийняття та реалізацію управлінських рішень і загалом забезпечує функціонування та розвиток закладу охорони здоров'я.

Ключові слова: управління; система управління; заклади охорони здоров'я.

Список використаних джерел

1. Drucker, P. *The Practice of Management*, Harper Business. New York : Springer. 1993. P. 132.
2. Журавель В., Дейкун Н. *Практика менеджменту в здравоохрані і його методичний інструментарій*. Чернігів: Деснянська правда. 2016. 120 с.
3. Алькема В., Сумець О., Кириченко О. *Менеджмент закладу охорони здоров'я: навчальний посібник*. Кн.2. Київ: Університет КРОК. 2023. 255 с. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/123456789/43>
4. Кириченко О. *Адаптивні стратегії розвитку в стратегічному управлінні організаціями, закладами охорони здоров'я в умовах цифрової трансформації*. Вчені записки Університету

КРОК. 2024. № 1(73). DOI . <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-73-158-165>.

5. Кириченко О. Інвестиційно-інноваційне забезпечення промисловості України в умовах Четвертої промислової революції: монографія. К.: Університет КРОК. 2021. 368 с. <https://dspace.krok.edu.ua/items/5559b91b-394d-45bb-b57b-1b5352fc1d80>